

Якимів М. В.,

студентка,

Національний університет «Одеська юридична академія»

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ПИТАННЯ ДЕЛІМІТАЦІЇ О. ЗМІЇНИЙ

Після розпаду Радянського Союзу, перед колишніми країнами-членами постало питання делімітації кордонів. Згідно з міжнародним правом, усі спори прийнято вирішувати дипломатичним шляхом. Основний принцип існування цивілізованих країн, – проявляється в тому, що вони не повинні порушувати цілісність кордонів країн-сусідів насильницьким шляхом. Тобто, усі протиріччя стосовно кордонів повинні бути вирішеними на основі договірних домовленостей, у зв'язку з досягненням між державами консенсусу.

Звичайно, завжди існують ситуації, коли сторони не можуть дійти згоди. В подальшому це проявляється у неприязності та ворожому ставленні. Через те, що територія України є досить великою, її сусідами є аж 5 країн (Росія, Польща, Молдова, Румунія, Білорусь), котрі є в якійсь мірі зацікавлені у визначенні кордонів нашої держави.

Найгучнішим випадком стала ситуація, яка утворилася між Україною і Румунією, щодо о. Зміїний. Навколо нього було чимало суперечностей, котрі врешті-решт було вирішено за допомогою Міжнародного Суду ООН. До цього велися довгі дискусії з Румунської сторони стосовно визначення насамперед того, являється Зміїний островом, чи скелею. Саме цей момент міг в подальшому вплинути на розмежування континентального шельфу в даному районі.

Суперечності щодо цього острова розпочалися ще у 2001 році, коли дослідження вчених показали наявність на даній території покладів нафти та газу. Саме цей чинник був основним у спорі між країнами, острів мав особливе стратегічне значення для обох сторін, як для України, так і для Румунії.

З боку Румунії звучало багато слів, стосовно того, що Україна збільшує свої кордони в супереч загальновизнаним нормам міжнародного права. Ці думки були спростовані речником України, котрий повідомив, що наша держава використовує острів Зміїний.

Порушення норм міжнародного права спостерігалось не зі сторони України, а зі сторони вже не існуючого тепер Радянського Союзу, під час розвитку котрого у Румунії і було не законно відібрано дану територію.

Як на мене, то даний аргумент Києва був не дуже вдалим, оскільки після розпаду могутньої федерації, кожна країна повинна була дотримуватися хоча б елементарних правил поведінки на міжнародній арені, а той факт, що даний об'єкт був відібраний у Румунії Союзом, а не Україною, не звільняє її від відповідальності. На стороні Румунії був і ще один важливий аргумент, що міг допомогти у понятті природи Зміїного. Було доведено, що там нема прісної води, а це є суттєвим чинником у розмежуванні острова та скелі.

Крім того, Румунія наполягала на тому, що при делімітації суд не повинен враховувати значну частину узбережжя України від Одеси до мису Тарханкут (Крим) довжиною майже 630 кілометрів. Без урахування острова Зміїний лінія розмежування континентального шельфу і виключної економічної зони зміщується таким чином, що до Румунії має відійти кілька тисяч квадратних кілометрів шельфу.

Українські чиновники вважали, що Міжнародний суд ООН не ухвалить рішення, яке шкодило б територіальній цілісності держави. Очолював українську делегацію в суді Уповноважений України в Міжнародному Суді ООН, Надзвичайний та Повноважний Посол України, професор Володимир Василенко.

«В Україні не існує юридичної компанії, яка могла б витягнути такого роду справу. Тому в Гаазі працюють іноземні юрисконсульта, які спеціалізуються на такого роду справах», — повідомили в МЗС України. Крім української частини, в делегації України працюють: адвокати Родман Банді та Лоретта Малінтоппі з відомої юридичної компанії Фрер Шольмелей/Евершедс (Eversheds), Жан-П'єр Кенедек, професор міжнародного права Університету Париж-І (Пантеон-Сорбона), сер Майкл Вуд, член Британської колегії адвокатів, член Комісії міжнародного права ООН.

2 вересня 2008 р. Міжнародний Суд почав процес по острову Зміїний. Попередньо, якби острів визнали непридатною для проживання скелею, то його розташування не враховувалось при визначенні шельфу та більша частина шельфу відійшла б Румунії, у іншому випадку — Україні.

Спочатку свою позицію в суді представляла Румунія, з 8 вересня — Україна. Засідання суду тривало до 19 вересня 2008 року.

Остаточне рішення по справі суд ухвалив 3 лютого 2009 року. Згідно з ним, острів Зміїний було визнано островом з територіальним морем у 12 морських миль, але при цьому о. Зміїний не може вважатися частиною прибережної лінії України у визначенні середньої лінії при делімітації континентального шельфу та виключної економічної зони. В тому ж судовому рішенні було визначено лінію розмежування виключних економічних зон між Україною та Румунією, що стала компромісом між румунською та українською позиціями (Щекін Ю. В. Аналитическое заключение по проблеме острова Змеиный в решении Международного суда ООН по спору между Украиной и Румынией [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://vkm.com.ua>).

На перший погляд дана суперечка між обома країнами не значна, але не можна недооцінювати гостроту даного питання. Обидві країни бажали привласнити територію о. Зміїного для подальшої вигоди, тому у даному випадку говорити про те, що спір міг бути вирішений на основі домовленості між державами є не можливим.

Міжнародний суд вкотре довів важливість свого існування, якби справу не віддали до нього на розгляд, було б не можливим передбачити подальші відносини між Україною і Румунією. У будь-якому випадку, держава повинна була здійснювати політику щодо делімітації кордонів, стежити за цілісністю української території, приймати рішення на користь народу, але все ж таки, відповідно до норм міжнародного права.

*Падалка А. В.,
студентка,*

Национальный университет «Одесская юридическая академия»

МОРСКОЙ АВАРИЙНЫЙ СЛУЧАЙ, СВЯЗАННЫЙ С ЗАГРЯЗНЕНИЕМ МОРСКОЙ СРЕДЫ: МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ

Деградация морской среды может быть связана с целым рядом источников. В частности, причинами загрязнения морской среды являются судоходство и морская деятельность. Ежегодно при обычных морских перевозках, авариях и незаконных сбро-